

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

1970

Warszawa, dnia 25 czerwca 1970 r.

Nr 6

SPIS TREŚCI

Dział B

Poz. 74	— rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1970 r. w sprawie wysokości składek na ubezpieczenia społeczne za pracowników zatrudnionych w gospodarstwach domowych i przy obsłudze prywatnych domów mieszkalnych	178
„ 75	— uchwała Nr 70 Rady Ministrów z dnia 25 maja 1970 r. w sprawie zasad korzystania ze świadczeń zakładów lecznictwa uzdrowiskowego	178
„ 76	— rozporządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 9 maja 1970 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach energetycznych oraz w innych zakładach przy urządzeniach energetycznych	181
„ 77	— obwieszczenie Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 26 maja 1970 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały Nr 306 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1965 r. w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej	186
„ 78	— zarządzenie Nr 10 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 20 marca 1970 r. w sprawie zasad zgłaszania i realizowania zapotrzebowań zakładów pracy na pracowników	191
„ 79	— instrukcja Nr 11 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 11 kwietnia 1970 r. w sprawie ustalania planów rozdziału absolwentów szkół wyższych	193

DZIAŁ B

74

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 4 czerwca 1970 r.

w sprawie wysokości składek na ubezpieczenia społeczne za pracowników zatrudnionych w gospodarstwach domowych i przy obsłudze prywatnych domów mieszkalnych.*(Dziennik Ustaw z dnia 15 czerwca 1970 r. Nr 14, poz. 124)*

Na podstawie art. 12 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o utworzeniu Komitetu Pracy i Płac oraz o zmianach właściwości w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, rent, zaopatrzeń i opieki społecznej (Dz. U. Nr 20, poz. 119) zarządza się, co następuje:

§ 1. Za pracowników zatrudnionych w gospodarstwach domowych składka na ubezpieczenia społeczne liczona od zarobków w gotówce i w naturze, stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty tych pracowników, wynosi:

1) 10% — jeżeli źródłem utrzymania gospodarstwa domowego, w którym zatrudniony jest pracownik, są wyłącznie przychody podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń,

2) 22% — jeżeli chociażby jeden członek rodziny w gospodarstwie domowym, w którym zatrudniony jest pracownik, posiada źródła dochodów inne niż wymienione w pkt 1.

§ 2. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może w wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie wyrazić zgodę na obniżenie do połowy składki określonej w § 1 pkt 1.

§ 3. Za pracowników zatrudnionych przy obsłudze domów mieszkalnych stanowiących własność osób nie będących członkami zrzeszenia prywatnych właścicieli domów składka na ubezpieczenia społeczne wynosi 22% zarobków w gotówce i w naturze,

stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty tych pracowników.

§ 4. Na rzecz akcji socjalnej prowadzonej przez właściwy związek zawodowy odprowadza się 10% wpływu składek określonych w §§ 1—3.

§ 5. Tryb i terminy zgłaszania do ubezpieczenia pracowników zatrudnionych w gospodarstwach domowych i przy obsłudze domów mieszkalnych, o których mowa w § 3, oraz opłacania składek za te osoby określi w instrukcji Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 6. Traci moc:

1) § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1951 r. w sprawie wysokości składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. z 1951 r. Nr 9, poz. 70, z 1955 r. Nr 3, poz. 17, z 1958 r. Nr 33, poz. 150 i z 1959 r. Nr 38, poz. 234) w stosunku do składek za pracowników, o których mowa w §§ 1—3,

2) uchwała nr 626 Rady Ministrów z dnia 6 sierpnia 1955 r. w sprawie wysokości składek ryczałtowych na ubezpieczenia społeczne za pracownice domowe oraz dozorców domowych zatrudnionych w nieruchomościach, pozostających we władaniu prywatnym (Monitor Polski Nr 80, poz. 952).

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1970 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

75

UCHWAŁA Nr 70 RADY MINISTRÓW

z dnia 25 maja 1970 r.

w sprawie zasad korzystania ze świadczeń zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.*(Monitor Polski z dnia 12 czerwca 1970 r. Nr 18, poz. 138)*

Na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz. U. Nr 23, poz. 150) Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

Rozdział 1.**Przepisy ogólne.**

§ 1. 1. Za świadczenia zakładów lecznictwa uzdrowiskowego uważa się:

1) leczenie prowadzone przez prewentoria uzdrowiskowe, sanatoria uzdrowiskowe lub przez szpitale uzdrowiskowe,

2) leczenie ambulatoryjne prowadzone przez:

a) przychodnię uzdrowiskową lub

b) lekarza posiadającego odpowiednie kwalifikacje z tytułu pracy w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego.

2. Leczenie ambulatoryjne jest przeznaczone dla osób skierowanych na wczasy lecznicze, jak również dla osób korzystających z wczasów wypoczynkowych lub organizujących indywidualnie swój pobyt w uzdrowisku.

§ 2. Z leczenia uzdrowiskowego może korzystać tylko osoba, która ze względu na stan zdrowia została na takie leczenie zakwalifikowana przez lekarza na podstawie odrębnych przepisów.

§ 3. 1. Program leczenia uzdrowiskowego ustala lekarz zakładu lecznictwa uzdrowiskowego.

2. Kuracjusz obowiązany jest przestrzegać zaleceń objętych programem leczenia uzdrowiskowego oraz stosować się do regulaminów zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.

3. Kuracjusz, który nie przestrzega zaleceń objętych programem leczenia uzdrowiskowego albo w sposób szkodliwy dla zdrowia lub uciążliwy dla otoczenia narusza uporczywie lub złośliwie regu-

lamin zakładu prowadzącego leczenie, może być zgodnie z regulaminem przedterminowo wypisany z zakładu lecznictwa uzdrowiskowego lub przedterminowo wyłączony z leczenia ambulatoryjnego.

4. Jeżeli przedterminowe wypisanie lub wyłączenie z leczenia (ust. 3) dotyczy osoby odbywającej leczenie uzdrowiskowe bezpłatnie lub za opłatą ulgową, kierownik zakładu zawiadamia o tym instytucję, która wydała skierowanie na leczenie, oraz zakład pracy, jeżeli kuracjusz jest pracownikiem.

§ 4. Wysokość opłat za leczenie uzdrowiskowe ustalają:

1) dla zakładów przeznaczonych dla ogółu ludności oraz innych zakładów objętych wykazem określonym w § 11 — organy właściwe w myśl przepisów o ustalaniu cen za usługi wykonywane dla ludności,

2) dla pozostałych zakładów — organy i instytucje prowadzące dany zakład lecznictwa uzdrowiskowego.

Rozdział 2.

Leczenie bezpłatne lub za częściową odpłatnością.

§ 5. 1. Za leczenie w szpitalu uzdrowiskowym nie ponoszą opłat:

1) osoby uprawnione do bezpłatnych świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia oraz

2) osoby prowadzące gospodarstwo rolne, z którego przychód ustalony dla celów wymiaru podatku gruntowego nie przekracza 13.200 zł, oraz członkowie rodzin tych osób, będący na ich wyłącznym utrzymaniu.

2. Inne niż określone w ust. 1 pkt 2 osoby prowadzące gospodarstwo rolne i członkowie rodzin tych osób, będący na ich wyłącznym utrzymaniu, są uprawnione do leczenia w szpitalu uzdrowiskowym za częściową odpłatnością wynoszącą:

1) 35% opłat pobieranych w państwowych przedsiębiorstwach uzdrowiskowych, jeżeli przychód danego gospodarstwa ustalony dla celów wymiaru podatku gruntowego nie przekracza 20.000 zł,

2) 50% opłat określonych w pkt 1, jeżeli przychód danego gospodarstwa ustalony dla celów wymiaru podatku gruntowego nie przekracza 30.000 zł, lub

3) 70% opłat określonych w pkt 1, jeżeli przychód danego gospodarstwa ustalony dla celów wymiaru podatku gruntowego nie przekracza 40.000 zł.

3. Osobom wymienionym w ust. 1 pkt 1, skierowanym do szpitala uzdrowiskowego, przysługuje zwrot kosztów przejazdu w obie strony II klasą pociągu osobowego, a w braku połączenia kolejowego — przejazdu autobusem Państwowej Komunikacji Samochodowej, lub II klasą pociągu pośpiesznego, jeżeli odległość od miejsca zamieszkania kuracjusza do uzdrowiska wynosi powyżej 300 km i brak jest bezpośredniego połączenia pociągiem osobowym.

§ 6. 1. Za leczenie w sanatorium uzdrowiskowym nie ponoszą opłat:

1) osoby uprawnione do bezpłatnych świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia oraz

2) dzieci w wieku do lat 15 rolników określonych w § 5 ust. 1 pkt 2.

2. Dzieci rolników, o których mowa w § 5 ust. 2,

są uprawnione do leczenia w sanatorium uzdrowiskowym za częściową odpłatnością wynoszącą odpowiednio 35%, 50% lub 70% opłat pobieranych przez państwowe przedsiębiorstwa uzdrowiskowe, jeżeli zachodzą okoliczności określone w pkt 1—3 powołanego przepisu.

3. Osobom określonym w ust. 1 pkt 1 przysługuje zwrot kosztów przejazdu w obie strony na leczenie uzdrowiskowe na zasadach określonych w § 5 ust. 3.

§ 7. Za leczenie w prewentorium uzdrowiskowym nie ponoszą opłat pracownicy zatrudnieni przy pracach uznanych za szczególnie uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia.

§ 8. 1. Do leczenia w prewentorium uzdrowiskowym za częściową odpłatnością uprawnieni są: ubezpieczeni, osoby pobierające emerytury lub renty, inwalidzi wojenni i wojskowi oraz członkowie rodzin tych osób, a także studenci.

2. Wysokość opłat określonych w ust. 1 ustala się na zasadach stosowanych przez Fundusz Wczasów Pracowniczych za korzystanie z 21-dniowych wczasów leczniczych.

3. Osobom pobierającym renty lub emerytury, inwalidom wojennym i wojskowym oraz członkom rodzin tych osób uprawnionym do świadczeń leczniczych, a także studentom i pracownikom wymienionym w § 7 przysługuje zwrot kosztów przejazdu na zasadach określonych w § 5 ust. 3.

§ 9. Za uzdrowiskowe leczenie ambulatoryjne nie ponoszą opłat osoby uprawnione do bezpłatnych świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia.

§ 10. Osoby wymienione w § 5—9 nie ponoszą opłat za leczenie uzdrowiskowe lub korzystają z leczenia uzdrowiskowego za częściową odpłatnością pod warunkiem otrzymania odpowiedniego skierowania wystawionego przez właściwą w tym zakresie instytucję.

§ 11. 1. Wykaz zakładów, do których wydawane są skierowania na leczenie uzdrowiskowe bezpłatnie lub za częściową odpłatnością, ustala Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych oraz Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy zakładów lecznictwa uzdrowiskowego przeznaczonego dla osób uprawnionych do korzystania z pomocy leczniczej służb zdrowia podległych Ministrom Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych lub Komunikacji.

§ 12. 1. Skierowania na leczenie uzdrowiskowe wydają:

1) do szpitali uzdrowiskowych prowadzonych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej — zakłady społeczne służby zdrowia ustalone przez tego Ministra,

2) do sanatoriów uzdrowiskowych i prewentoriów uzdrowiskowych prowadzonych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, rady narodowe lub związki zawodowe — organy związków zawodowych i inne instytucje dysponujące skierowaniami,

3) na leczenie ambulatoryjne — właściwe terenowo zakłady społeczne służby zdrowia oraz instytucje prowadzące zorganizowane wczasy pracownicze lub wczasy lecznicze,

4) do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonych przez Ministrów Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych lub Komunikacji — organy ustalone przez właściwego ministra.

2. Tryb wydawania skierowań ustalają:

1) do zakładów określonych w ust. 1 pkt 1 i na leczenie ambulatoryjne określone w ust. 1 pkt 3 — Minister Zdrowia i Opieki Społecznej,

2) do zakładów określonych w ust. 1 pkt 2 — Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych i Prezesem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,

3) do zakładów określonych w ust. 1 pkt 4 — właściwy minister.

§ 13. 1. Osoby, które otrzymały skierowanie do szpitala uzdrowiskowego, sanatorium uzdrowiskowego lub prewentorium uzdrowiskowego, w razie uzasadnionych przeszkód uniemożliwiających rozpoczęcie leczenia w terminie określonym w skierowaniu są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym właściwy zakład pod rygorem utraty uprawnień wynikających ze skierowania.

2. Zawiadomienie dokonane w myśl ust. 1 nie uprawnia do przedłużenia okresu leczenia ustalonego w skierowaniu.

Rozdział 3.

Orzekanie o czasowej niezdolności do pracy w związku z korzystaniem przez pracowników z leczenia uzdrowiskowego.

§ 14. 1. Pracownik odbywa leczenie w szpitalu uzdrowiskowym w okresie czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby.

2. Pracownik odbywa leczenie w sanatorium uzdrowiskowym w okresie przysługującego mu urlopu wypoczynkowego, z wyjątkiem wypadków, gdy:

1) okres leczenia jest dłuższy od przysługującego pracownikowi urlopu albo

2) pracownik nie nabył uprawnień do urlopu lub wykorzystał urlop w danym roku kalendarzowym, a bezwzględne przeprowadzenie kuracji jest warunkiem przywrócenia zdolności do pracy albo

3) potrzeba przeprowadzenia leczenia została stwierdzona w związku z zagrożeniem chorobą zawodową, z wypadkiem przy pracy lub chorobą mającą związek ze szczególnymi właściwościami lub warunkami pracy (służby).

3. Pracownik odbywa leczenie w prewentorium uzdrowiskowym w ramach urlopu wypoczynkowego, chyba że okres leczenia jest dłuższy od przysługującego pracownikowi urlopu.

4. W wypadkach określonych w ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pracownik odbywa leczenie w okresie przysługującego mu urlopu wypoczynkowego, z tym że

pozostałą część leczenia odbywa w okresie czasowej niezdolności do pracy, a w wypadkach określonych w ust. 2 pkt 2 i 3 — w okresie czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby.

5. W razie gdy bezwzględna potrzeba przeprowadzenia leczenia w prewentorium uzdrowiskowym została stwierdzona w związku z zagrożeniem chorobą zawodową, z wypadkiem przy pracy lub chorobą mającą związek ze szczególnymi właściwościami lub warunkami pracy (służby), a pracownikowi w danym roku kalendarzowym przysługuje do wykorzystania wyłącznie urlop dodatkowy, leczenie w prewentorium uzdrowiskowym odbywa się w okresie urlopu dodatkowego, a jeżeli okres tego leczenia jest dłuższy od przysługującego pracownikowi urlopu dodatkowego — pozostała część leczenia odbywa się w okresie czasowej niezdolności do pracy.

6. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do pracowników odbywających leczenie uzdrowiskowe ambulatoryjne w ramach wczasów leczniczych.

§ 15. W wypadkach uzasadnionych stanem zdrowia oraz warunkami odbywania podróży do uzdrowiska w obie strony — okres czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby określony na zasadach podanych w § 14 może ponadto obejmować czas trwania podróży, jednak nie więcej niż 2 dni.

§ 16. Tryb i uprawnienia do orzekania o czasowej niezdolności do pracy w związku z leczeniem uzdrowiskowym ustalają przepisy o zasadach kwalifikowania do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego.

Rozdział 4.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 17. 1. Osoby uprawnione do korzystania z pomocy leczniczej służb zdrowia podległych Ministrom Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Komunikacji korzystają ze świadczeń lecznictwa uzdrowiskowego na zasadach ustalonych przez tych ministrów.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Komunikacji określi odpowiednio zasady udostępniania leczenia uzdrowiskowego:

1) osobom uprawnionym do bezpłatnych świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonych przez wyodrębnione służby zdrowia oraz

2) osobom uprawnionym do pomocy leczniczej wyodrębnionych służb zdrowia w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego przeznaczonych dla ogółu ludności.

§ 18. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1970 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICICTWA I ENERGETYKI

z dnia 9 maja 1970 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach energetycznych oraz w innych zakładach przy urządzeniach elektroenergetycznych.*(Dziennik Ustaw z dnia 15 czerwca 1970 r. Nr 14, poz. 125)*

Na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.**Przepisy wstępne.**

§ 1. 1. Rozporządzenie normuje sprawy bezpieczeństwa i higieny pracy w:

- elektrowniach,
- elektrociepłowniach,
- ciepłowniach (kotłowniach),
- zakładach przesyłających i rozdzielających energię elektryczną,
- zakładach przesyłających i rozdzielających energię cieplną,

zwanych dalej „zakładami energetycznymi”.

2. Rozporządzenie stosuje się ponadto w jednostkach gospodarki uspołecznionej nie wymienionych w ust. 1 w zakresie pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych o napięciu 110 V i wyższym, z wyjątkiem urządzeń w podziemiach kopalń, urządzeń jednostek pływających, statków powietrznych, pojazdów mechanicznych, taboru i sieci trakcji miejskiej i kolejowej oraz urządzeń telekomunikacyjnych.

§ 2. 1. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

1) osoby kierownictwa i dozoru — osoby określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. Nr 32, poz. 150),

2) pracownicy obsługi urządzeń energetycznych — osoby określone w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ustawy o gospodarce paliwowo-energetycznej,

3) pracownicy bez bliższego określenia — osoby zatrudnione w zakładach energetycznych (§ 1 ust. 1) oraz w innych zakładach przy pracach wymienionych w § 1 ust. 2, w tym także osoby objęte przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 1967 r. w sprawie stosowania przepisów ustawy o bezpieczeństwie i higienie pracy do osób stale wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy (Dz. U. Nr 35, poz. 177),

4) upoważnieni pracownicy — pracowników, którzy w ramach swych czynności służbowych lub na podstawie polecenia mają obowiązek stałego lub doraźnego wykonywania określonych prac (czynności),

5) instrukcja o eksploatacji — instrukcje wydane zgodnie z zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 1 września 1967 r. w sprawie ogólnych zasad eksploatacji urządzeń energetycznych (Monitor Polski Nr 51, poz. 254),

6) pomieszczenia ruchu elektrycznego — wydzielone pomieszczenia lub części pomieszczeń albo

przestrzenie w budynkach lub poza budynkami, w których zainstalowane są urządzenia elektroenergetyczne i które są dostępne tylko dla upoważnionych pracowników,

7) pomieszczenia zagrożone pożarem lub wybuchem — obiekty, pomieszczenia, strefy i przestrzenie zewnętrzne, zaliczone do jednej z pięciu kategorii niebezpieczeństwa pożarowego (I—V) lub jednej z pięciu kategorii zagrożenia wybuchem (WI—WV) na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 lutego 1967 r. w sprawie klasyfikacji obiektów budowlanych i zakładów pracy pod względem niebezpieczeństwa pożarowego i zagrożenia wybuchem (Dz. U. Nr 8, poz. 34),

8) urządzenie bez bliższego określenia — urządzenie znajdujące się w zakładzie energetycznym oraz urządzenie określone w § 1 ust. 2.

Rozdział 2.**Przepisy ogólne.**

§ 3. 1. Trasy ruchu kołowego, przejścia dla pieszych oraz drogi pożarowe na terenie zakładu powinny być oznaczone, zabezpieczone i należyście utrzymane, a ruch pojazdów zorganizowany w sposób nie powodujący kolizji.

2. Przy rozbudowie zakładu należy oddzielić ogrodzeniem część zakładu znajdującą się w eksploatacji od części nowo budowanej.

§ 4. 1. Otwarte kanały, studzienki, zbiorniki, wykopy lub inne podobne wgłębienia w miejscach dostępnych dla ludzi na terenie zakładu powinny być w sposób widoczny oznaczone znakami ostrzegawczymi, a miejsca szczególnie niebezpieczne — ogrodzone.

2. Znaki ostrzegawcze i ogrodzenia (ust. 1) powinny być od zmierzchu do świtu i w razie ograniczonej widoczności oświetlone lampami ostrzegawczymi.

3. Otwarte kanały i zbiorniki wodne powinny być wyposażone w odpowiedni sprzęt i urządzenia ratunkowe (koła ratunkowe, klamry i poręcze chwytowe, zejścia) w miejscach wymagających takich zabezpieczeń.

§ 5. 1. Komory podziemne, studzienki rewizyjne, kanały kablowe, wentylacyjne i inne pomieszczenia podziemne powinny być należyście zabezpieczone przed zalaniem wodą opadową i gruntową oraz powinny mieć zapewnioną należyłą wentylację.

2. Pokrywy i włazy do pomieszczeń, o których mowa w ust. 1, powinny mieć odpowiednie zamknięcia, uniemożliwiające dostęp do tych pomieszczeń osobom nie upoważnionym.

§ 6. 1. Przed przystąpieniem do robót ziemnych powinny być rozpoznane i oznaczone na terenie przyszłych robót przewody i urządzenia uzbrojenia podziemnego, a w szczególności sieci elektroenergetyczne, ciepłne, gazowe, wodne i inne.

2. Prace w wykopach ziemnych powinny być odpowiednio zabezpieczone.

§ 7. Urządzenia pracujące przy temperaturze czynnika wyższej od 60°C powinny mieć izolację tak utrzymaną, aby ich temperatura zewnętrzna w miejscach dostępnych nie przekraczała 60°C.

§ 8. 1. Obiekty z zainstalowanymi urządzeniami, których ruch stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego, powinny być oznaczone znakami ostrzegawczymi i tablicami z zakazem wstępu osobom nie upoważnionym.

2. Pomieszczenia ruchu elektrycznego powinny być zamknięte i dostępne tylko dla upoważnionych pracowników.

§ 9. 1. Urządzenia powinny być uruchamiane tylko przez upoważnionych pracowników z zachowaniem kolejności czynności określonych w instrukcji o eksploatacji.

2. Urządzenia, których ruch stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego, można uruchamiać dopiero po uprzednim ostrzeżeniu osób znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie o zamierzonym uruchomieniu urządzeń.

§ 10. Prace na wysokości mogą być wykonywane tylko przy zastosowaniu odpowiednich urządzeń (rusztowania, pomosty, podnośniki) lub innych właściwych dla tego rodzaju pracy ochron, zabezpieczeń oraz sprzętu.

§ 11. Miejsca pracy powinny być oznaczone i odpowiednio zabezpieczone.

§ 12. 1. Urządzenia lub ich części, które mają być poddane pracom konserwacyjnym lub remontowym, powinny być wyłączone z ruchu oraz skutecznie zabezpieczone przed nieprzewidzianym ich włączeniem do ruchu.

2. Urządzenie, które znajduje się w pobliżu miejsca wykonywania prac określonych w ust. 1, a którego ruch może zagrażać bezpieczeństwu wykonywania prac, powinno być wyłączone z ruchu.

3. W uzasadnionych wypadkach prace, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być zabezpieczone innymi środkami, przy zastosowaniu jednak trybu postępowania przewidzianego w § 17.

§ 13. 1. Zabrania się wykonywania przez osoby nie upoważnione zmian osłon, ochron i innych istniejących zabezpieczeń urządzeń.

2. W czasie ruchu urządzenia zabrania się zdejmowania osłon z części ruchomych.

§ 14. 1. Przy pracach wewnątrz pomieszczeń lub urządzeń o szczególnym zagrożeniu porażeniem prądem elektrycznym można używać tylko przenośnego sprzętu oświetleniowego i narzędzi zasilanych napięciem znamionowym nie wyższym niż 24 V.

2. Zezwala się na stosowanie w warunkach określonych w ust. 1 narzędzi z napędem elektrycznym na napięcie znamionowe wyższe niż 24 V w wykonaniu specjalnym, dopuszczonych do pracy w tych warunkach.

§ 15. 1. Prace w kotłach oraz w komorach i ka-

nałach sieci ciepłnych mogą być wykonywane po usunięciu znajdujących się w nich gazów.

2. Zabrania się sprawdzania obecności gazów w pomieszczeniach, o których mowa w ust. 1, za pomocą otwartego ognia.

3. Przy wykonywaniu prac spawalniczych w pomieszczeniach, o których mowa w ust. 1, butle z acetylenem i tlenem nie mogą się znajdować wewnątrz tych pomieszczeń.

§ 16. 1. Prace w pomieszczeniach, o których mowa w § 15 ust. 1, nie mogą być wykonywane w temperaturze powyżej 30°C.

2. Wykonywanie prac, o których mowa w ust. 1, w temperaturze do 50°C jest dozwolone pod warunkiem zastosowania:

1) środków chłodzących i obniżających temperaturę powietrza otaczającego bezpośrednio pracownika,

2) ubioru ochronnego,

3) przerw w pracy i odpoczynku na zewnątrz pomieszczenia.

§ 17. 1. Prace w warunkach szczególnego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego mogą być wykonywane przy zastosowaniu odpowiednich środków całkowicie zabezpieczających zdrowie i życie ludzkie oraz na podstawie polecenia pisemnego, wydanego przez osobę kierownictwa lub dozoru, upoważnioną przez kierownika zakładu.

2. Polecenie pisemne, o którym mowa w ust. 1, powinno określać:

1) zakres, rodzaj, miejsce i termin wykonania pracy,

2) środki, za pomocą których praca ma być wykonana,

3) pracowników wyznaczonych do przygotowania miejsca pracy i dopuszczenia do pracy,

4) pracowników wyznaczonych do kierowania pracami lub do nadzorowania pracy.

§ 18. Do prac wykonywanych w warunkach szczególnego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego (§ 17) zalicza się w szczególności prace:

1) wewnątrz komór paleniskowych kotłów, kanałów spalin, elektrofiltrów i walczaków kotłów,

2) wewnątrz zasobników węgla, pyłu węglowego, żużla i popiołu oraz innych zbiorników i pomieszczeń, w których mogą znajdować się gazy lub ciecze trujące, żrące, duszące, palne lub wybuchowe,

3) w obiegach przygotowywania pyłu węglowego, wewnątrz młynów węglowych, przy wentylatorach młynowych, cyklonach i separatorach,

4) wymagające odkrycia kadłubów turbin, wyjęcia wirników turbiny i generatora oraz naprawy i wyważania tych wirników,

5) w obiegach wody w elektrowniach parowych i wodnych, wymagające wejścia do kanałów, rurociągów, rur ssawnych i zbiorników, jak również prace na ujęciach i zrzutach wody wykonywane z pomostów, łodzi lub barek oraz prace prowadzone pod powierzchnią wody,

6) przy zastosowaniu spawania oraz inne prace wymagające posługiwania się otwartym źródłem ognia, wykonywane w pomieszczeniach zagrożonych niebezpieczeństwem pożaru lub zagrożone wybuchem,

7) konserwacyjne lub remontowe przy urządzeniach elektroenergetycznych znajdujących się całkowicie lub częściowo pod napięciem, z wyjątkiem prac polegających na wymianie w obwodach o napięciu do 1 kV bezpieczników i żarówek (światłówek) o nie uszkodzonej obudowie i oprawach,

8) wykonywane w pobliżu nie osłoniętych urządzeń elektroenergetycznych lub ich części, znajdujących się pod napięciem,

9) przy wyłączonym spod napięcia torze dwutorowej elektroenergetycznej linii napowietrznej o napięciu 1 kV i powyżej, jeżeli drugi tor linii pozostaje pod napięciem,

10) przy wyłączonych spod napięcia elektroenergetycznych liniach napowietrznych, które krzyżują się z liniami znajdującymi się pod napięciem,

11) przy wykonywaniu prób i pomiarów z wyłączeniem prac wykonywanych stale przez wyznaczonych pracowników w ustalonych miejscach pracy (laboratoria, stacje prób),

12) przy jonizatorach radioaktywnych i wysokonapięciowych stosowanych do neutralizacji ładunków elektrostatycznych.

§ 19. 1. Wykonywanie prac może być powierzone tylko pracownikom, którzy posiadają wymagane kwalifikacje.

2. Prace w zakresie dozoru, obsługi oraz samodzielnych napraw i konserwacji urządzeń energetycznych mogą wykonywać tylko pracownicy, którzy posiadają wymagane zaświadczenia kwalifikacyjne.

§ 20. W każdym miejscu pracy, w którym zatrudniony jest zespół złożony co najmniej z dwóch pracowników, powinien być wyznaczony spośród nich pracownik kierujący zespołem.

§ 21. Zabrania się powierzania pracownikowi o zmniejszonej sprawności fizycznej lub psychicznej wykonywania prac w warunkach szczególnego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego, jak również prac, w których wyniku mogłoby powstać takie zagrożenie (czynności łączeniowe).

§ 22. Zakład powinien wyposażyć pracowników w niezbędne narzędzia pracy, sprzęt ochrony osobistej i odzież ochronną, dostosowane do warunków i rodzaju wykonywanych robót.

§ 23. Narzędzia pracy i sprzęt ochrony osobistej należy przechowywać w miejscach do tego celu przeznaczonych oraz wydawać po sprawdzeniu ich stanu technicznego.

§ 24. 1. Urządzenia kontrolno-pomiarowe i sygnalizacyjne oraz narzędzia pracy i sprzęt ochrony osobistej powinny być utrzymane w należyтым stanie technicznym gwarantującym pełne bezpieczeństwo zdrowia i życia ludzkiego.

2. Zabrania się używania uszkodzonych lub niesprawnych urządzeń i sprzętu, o których mowa w ust. 1.

§ 25. Wskaźniki aparatury kontrolno-pomiarowej powinny być oświetlone i utrzymane w stanie umożliwiającym odczytywanie ich wskazań.

§ 26. Osoby dozoru technicznego powinny okresowo sprawdzać:

1) posiadanie i używanie sprawnych narzędzi pracy i sprzętu ochrony osobistej oraz

2) stan techniczny urządzeń zainstalowanych dla ochrony zdrowia i życia ludzkiego.

§ 27. 1. Szczegółowe wskazówki z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla poszczególnych stanowisk roboczych powinny być doręczone pracownikom za pokwitowaniem.

2. W miejscach widocznych i dostępnych należy wywiesić informację zawierającą wskazówki w sprawie postępowania w razie wypadku (awarii, pożaru, wybuchu, porażenia prądem elektrycznym) oraz wytyczne z odpowiednich przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy określających podstawowe zasady bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

Rozdział 3.

Przepisy dodatkowe dla niektórych oddziałów zakładu energetycznego.

Składowanie paliwa.

§ 28. Zasady obsługi składowiska, a w szczególności zasady pobierania węgla, napełniania i obsługi zasobników, kontroli składowanego węgla i zapobiegania pożarom i wybuchom, powinny być szczegółowo określone w instrukcji, o której mowa w § 56.

§ 29. 1. Zabrania się wchodzenia i przechodzenia przez urządzenia ładunkowe (wywrotnice wagonowe, przenośniki taśmowe, czerpakowe) w czasie ruchu lub chwilowego postoju tych urządzeń.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy stałych pomostów i innych wyznaczonych przejść nad urządzeniami przeładunkowymi.

§ 30. 1. Paliwa płynne i gazowe można magazynować tylko w specjalnie do tego przystosowanych pomieszczeniach i zbiornikach.

2. Pomieszczenia dystrybucyjne i kontrolno-pomiarowe bez stałej obsługi oraz komory podziemnych sieci paliw płynnych i gazowych powinny być dostępne tylko dla upoważnionych pracowników.

§ 31. 1. Pomieszczenia magazynowe paliw płynnych i gazowych powinny mieć skuteczną wentylację.

2. Kierownik zakładu powinien wprowadzić obowiązki okresowego kontrolowania koncentracji gazów w pomieszczeniach magazynowych paliw płynnych i gazowych.

Urządzenia do nawęglania.

§ 32. 1. Urządzenia kruszące, młyny i inne urządzenia do nawęglania powinny być utrzymane w takim stanie technicznym, aby uniemożliwione było przekroczenie dopuszczalnych stężeń zapylenia.

2. Urządzenia do mechanicznego transportu pyłu oraz zbiorniki pyłu powinny mieć sprawnie działającą instalację odpowietrzającą.

3. Szczelność i sprawność działania urządzeń, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być okresowo sprawdzane.

§ 33. Stanowiska pracy pracowników obsługi kotłów oraz pracowników obsługi urządzeń do nawęglania powinny mieć należytą łączność oraz powinny być wyposażone w urządzenia umożliwiające awaryjne wstrzymanie ruchu urządzeń do nawęglania.

§ 34. 1. Klapy przeciwwybuchowe młynów powinny być tak rozmieszczone, aby wykluczały możliwość wypadku z ludźmi.

2. W razie wybuchu w urządzeniach młynów, powodującego otwarcie klap przeciwwybuchowych, ponowne uruchomienie młynów może nastąpić tylko po całkowitej likwidacji przyczyn i skutków wybuchu.

3. Gazy spalinowe lub powietrze nośne, wydalone z urządzeń młynów na zewnątrz, powinny być odpylane.

4. Z pomieszczeń, w których znajdują się przewody i inne elementy urządzeń młynów, należy systematycznie usuwać gromadzący się pył.

§ 35. 1. Prace wewnątrz zasobników węgla, młynów, wentylatorów, separatorów, cyklonów oraz innych urządzeń do nawęglania mogą być wykonywane po ich opróżnieniu z paliwa, oczyszczeniu z pyłu węglowego i przewietrzeniu, po wyłączeniu z ruchu przenośników oraz innych urządzeń podających i odbierających paliwa, a także po trwałym odcięciu od współpracujących urządzeń, z których mogłyby dostać się spaliny, gorące powietrze lub para wodna.

2. Wykonywanie prac wewnątrz zasobników węgla podczas ruchu urządzenia jest dozwolone pod warunkiem zamknięcia zsypu węgla i po zastosowaniu odpowiednich środków zabezpieczających.

Kotłownie oraz składowanie żużla i popiołu.

§ 36. 1. Pomieszczenia kotłowni powinny mieć skutecznie działającą wentylację nawiewno-wywiewną.

2. W kotłowniach o grawitacyjnym ciągu spalin zabrania się instalowania urządzeń mechanicznej wentylacji wywiewnej.

§ 37. Urządzenia kotłowni, a w szczególności zawory bezpieczeństwa, urządzenia zasilające, spustowe, przelewowe, wydmuchowe, osłony i izolacje, poręcze i schody, powinny być utrzymywane w należyтым stanie technicznym, zapewniającym bezpieczeństwo obsługi i otoczenia.

§ 38. W pomieszczeniach kotłowni należy zapewnić zastępcze źródło światła, umożliwiające bezpieczną pracę w razie wyłączenia oświetlenia podstawowego.

§ 39. 1. Urządzenia do odżużlania i odpopielania nie mogą powodować w pomieszczeniach kotłowni przekroczenia dopuszczalnych stężeń zapylenia.

2. Prace przy usuwaniu żużla i popiołu należy wykonywać po zastosowaniu należytego zabezpieczenia pracowników przed poparzeniem i szkodliwym działaniem pyłów lub gazów oraz po odpowiednim zabezpieczeniu pomieszczeń i otoczenia przed skutkami działania rozżarzonego żużla.

3. Gaszenie żużla i popiołu powinno być dokonywane w specjalnie do tego przeznaczonych pomieszczeniach lub przestrzeniach.

§ 40. Otwieranie włazów i innych otworów komory żużlowej może być dokonywane tylko w czasie ustabilizowanej pracy kotła i za zgodą pracowników obsługi kotła.

§ 41. 1. Prace wewnątrz kotłów mogą być wykonywane tylko po

1) odłączeniu i zabezpieczeniu zaślepkami dostosowanymi do ciśnienia w kotle w czasie jego ruchu wszystkich połączeń kotła z instalacjami lub urzą-

dzeniami, które mogą być źródłem zagrożenia dla pracowników,

2) usunięciu nawisów, żużla, wypadających cegieł ze ścian i sklepienia oraz popiołu z lejów i zsyków.

2. Włazy do walczaka kotła mogą być otwarte dopiero po stwierdzeniu, że w walczaku nie ma pary lub wody pod ciśnieniem.

3. Zabrania się jednoczesnego wykonywania prac wewnątrz kotłów i lejów zsykowych.

§ 42. 1. Zasady składowania żużla i popiołu oraz eksploatacji urządzeń na składowiskach powinny być szczegółowo ustalone w instrukcji, o której mowa w § 56.

2. Składowisko żużla i popiołu powinno być zabezpieczone przed rozpylaniem popiołu do otoczenia oraz oznaczone odpowiednimi tablicami ostrzegawczymi.

Sieci ciepłne.

§ 43. 1. Komory i kanały przechodnie podziemnych sieci ciepłych powinny być wyposażone w niezbędną ilość włazów odpowiednio rozmieszczonych i zaopatrzonych w dobrze utrzymane drabiny lub kłamry.

2. Wejścia do komór i kanałów nie mogą być zastawiane przedmiotami utrudniającymi swobodny dostęp do nich lub ograniczającymi swobodę ruchów w komorze.

§ 44. 1. Zabrania się wykonywania prac remontowych przy rurociągach znajdujących się pod ciśnieniem czynnika lub napełnionych wodą.

2. Prace remontowe przy rurociągach sieci ciepłych mogą być wykonywane po:

1) odłączeniu odcinków remontowych od sieci znajdujących się pod ciśnieniem czynnika i po zabezpieczeniu połączeń zaślepkami dostosowanymi do ciśnienia w sieci w czasie ruchu,

2) otwarciu zaworów spustowych, odwadniających i odpowietrzających.

Urządzenia gazownicze.

§ 45. 1. Urządzenia do spalania paliw gazowych powinny być wyposażone w aparaturę i instalacje do utrzymania stałego ciśnienia gazu przed palnikami oraz zabezpieczające przed wzrostem ciśnienia w instalacji.

2. W razie zgaśnięcia płomienia i spadku ciśnienia w urządzeniach (instalacjach), o których mowa w ust. 1, powinno nastąpić samoczynne odcięcie gazu.

3. Urządzenia, o których mowa w ust. 1, powinny mieć zdalnie sterowaną instalację odcinającą w razie potrzeby dopływ gazu.

4. Palnik gazowy powinien być wyposażony w urządzenia zabezpieczające przed cofnięciem się płomienia do instalacji lub oderwaniem się płomienia.

§ 46. Do przedmuchiwania instalacji gazowej należy stosować parę wodną lub gazy obojętne, nie tworzące mieszanek wybuchowych (azot, dwutlenek węgla, spaliny).

§ 47. Zakład, w którym użytkowane są paliwa gazowe, powinien mieć odpowiednio w tym zakresie przeszkolony personel służby eksploatacyjnej oraz

powinien być wyposażony w niezbędny sprzęt ratunkowy, higieniczno-sanitarny oraz w wykrywacze gazu.

§ 48. W zakresie prac przy urządzeniach gazowniczych oraz dla zapewnienia warunków bezpieczeństwa w pomieszczeniach, w których znajdują się te urządzenia, należy stosować odpowiednio przepisy §§ 5, 6, 7, 9, 11, 18, 20, 21, 81, 83, 84 i 92 rozporządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 23 września 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach przemysłu gazowniczego (Dz. U. Nr 38, poz. 272).

Rozdział 4.

Przepisy dodatkowe dla urządzeń elektroenergetycznych.

§ 49. 1. Prace przy urządzeniach elektroenergetycznych należy wykonywać po wyłączeniu urządzeń spod napięcia.

2. Bez wyłączenia napięcia zezwala się na wykonywanie prac:

1) polegających na wymianie w obwodach o napięciu do 1 kV wkładek bezpiecznikowych i żarówek (światłówek) o nie uszkodzonej obudowie i oprawie,

2) przy wykonywaniu prób i pomiarów w sposób określony w instrukcjach o eksploatacji,

3) w innych wypadkach nie określonych w pkt 1 i 2 wyłącznie przy zastosowaniu specjalnych środków przewidzianych w instrukcjach o eksploatacji, które zapewnią bezpieczne wykonanie pracy.

§ 50. 1. Wyłączenia urządzeń spod napięcia należy dokonać w taki sposób, aby uzyskać widoczną przerwę w obwodach zasilających urządzenia. Nie jest konieczne, aby przerwa ta była widoczna z miejsca wykonywania prac.

2. Za widoczną przerwę izolacyjną uważa się:

1) widoczne otwarcie zestyków łącznika na odległość bezpieczną,

2) wyjęcie wkładek bezpiecznikowych,

3) zdemontowanie części obwodu zasilającego.

§ 51. 1. Przed rozpoczęciem prac przy urządzeniach wyłączonych spod napięcia należy:

1) zastosować odpowiednie zabezpieczenia przed przypadkowym załączeniem napięcia,

2) sprawdzić brak napięcia w wyłączonym obwodzie,

3) uziemić wyłączone urządzenie,

4) wywiesić odpowiednie tablice ostrzegawcze.

2. Odpowiednim zabezpieczeniem przed przypadkowym załączeniem napięcia (ust. 1 pkt 1) jest w szczególności:

1) w urządzeniach o napięciu do 1 kV — wstawienie wkładek izolujących między otwarte styki łączników; nie jest konieczne stosowanie wkładek izolujących w razie dokonania wyłączenia przez wyjęcie wkładek bezpiecznikowych,

2) w urządzeniach o napięciu powyżej 1 kV — unieruchomienie (zablokowanie) łącznika.

3. Jeżeli spełnienie wymagań, o których mowa w ust. 2, jest niemożliwe, należy wyznaczyć pracownika zobowiązanego do nieprzerwanego czuwania aby nie dopuścić do załączenia łącznika.

4. Uziemienia (ust. 1 pkt 3) należy wykonać po obu stronach miejsca pracy, przy czym co najmniej jedno uziemienie powinno być widoczne z miejsca pracy.

5. Dopuszcza się odstępstwa od wymagań przewidzianych w ust. 1 pkt 3, jeżeli zastosuje się inne skuteczne środki ochrony przeciwporażeniowej, które zapewnią bezpieczne wykonanie pracy.

§ 52. Przed rozpoczęciem prac przy elektroenergetycznych liniach napowietrznych, które krzyżują się z liniami znajdującymi się pod napięciem lub które znajdują się w pobliżu takich linii, należy sąsiednie linie wyłączyć spod napięcia i uziemić, jeżeli jest to niezbędne dla bezpiecznego wykonywania pracy.

§ 53. Zabrania się wykonywania czynności łączeniowych, jeżeli w pobliżu miejsca łączenia urządzeń przebywają osoby do tych czynności nie upoważnione.

§ 54. 1. Prace porządkowe w pomieszczeniach ruchu elektrycznego mogą być wykonywane przez osoby nie należące do stałej obsługi w tych pomieszczeniach tylko pod stałym nadzorem upoważnionych pracowników.

2. Oględziny czynnych urządzeń elektroenergetycznych w pomieszczeniach ruchu elektrycznego powinny być dokonywane w obecności pracowników obsługi tych urządzeń. Kierownik zakładu może upoważnić osobą kierownictwa lub dozoru do jednoosobowego przeprowadzenia oględzin.

§ 55. 1. Porażonego prądem elektrycznym należy natychmiast uwolnić spod działania prądu.

2. Uwolnienia porażonego spod działania prądu elektrycznego należy dokonać w sposób bezpieczny, zależny od warunków, w których nastąpiło porażenie:

1) przez spowodowanie wyłączenia napięcia właściwego obwodu elektrycznego albo

2) przez odciążenie porażonego od urządzeń znajdujących się pod napięciem, a

3) w razie porażenia prądem elektrycznym o napięciu do 1 kV — przez odizolowanie porażonego, uniemożliwiające przepływ prądu przez jego ciało.

3. Po uwolnieniu porażonego spod działania prądu elektrycznego należy zapewnić udzielenie porażonemu pomocy lekarskiej, a do czasu przybycia lekarza prowadzić wszelką dostępną akcję ratowniczą.

Rozdział 5.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 56. Zakłady pracy wydadzą szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy na poszczególnych stanowiskach roboczych na podstawie przepisów niniejszego rozporządzenia w okresie 6 miesięcy od dnia jego ogłoszenia.

§ 57. Tracą moc „Przepisy eksploatacji elektrowni i sieci”, zatwierdzone przez Ministra Górnictwa i Energetyki dnia 16 grudnia 1959 r.

§ 58. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Górnictwa i Energetyki: *J. Mitreğa*

77

OBWIESZCZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU NAUKI I TECHNIKI

z dnia 26 maja 1970 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały nr 306 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1965 r.
w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej.**

(Monitor Polski z dnia 1 czerwca 1970 r. Nr 16, poz. 133)

1. Na podstawie § 2 uchwały nr 56 Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1970 r. zmieniającej uchwałę w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej (Monitor Polski Nr 16, poz. 132) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst uchwały nr 306 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1965 r. w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej (Monitor Polski z 1966 r. Nr 1, poz. 2, z 1969 r. Nr 36, poz. 271 i z 1970 r. Nr 16, poz. 132) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji paragrafów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst uchwały nie obejmuje:

A) z uchwały nr 306 Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1965 r. w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej (Monitor Polski z 1966 r. Nr 1, poz. 2):

1) terminów dotyczących wykonania zadań określonych w poszczególnych paragrafach, a mianowicie:

a) w § 13 pkt 3 wyrazów: „w terminie do dnia 31 grudnia 1966 r.”,

b) w § 14 ust. 2 wyrazów: „w terminie do dnia 30 czerwca 1966 r.”,

c) w § 15 wyrazów: „w terminie do dnia 30 czerwca 1966 r.”,

d) w § 16 ust. 2 wyrazów: „do dnia 30 czerwca 1966 r.”;

2) przepisów dotyczących zadań określonych:

a) w § 13 pkt 3 lit. b) w brzmieniu:

„b) program produkcji nowoczesnych pomocy naukowych i urządzeń w zakresie techniki nauczania.”,

b) w § 15 w brzmieniu:

„oraz opracuje program ich działalności na lata 1966 i 1967.”;

3) § 22 w brzmieniu:

„§ 22. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

B) § 3 uchwały nr 56 Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1970 r. zmieniającej uchwałę w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej (Monitor Polski Nr 16, poz. 132) w brzmieniu:

„§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”

Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki:
J. Kaczmarek

Załącznik do obwieszczenia Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 26 maja 1970 r. (poz. 133).

UCHWAŁA Nr 306 RADY MINISTRÓW

z dnia 30 listopada 1965 r.

w sprawie podnoszenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej.

Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się następujące podstawowe formy doskonalenia i doskonalenia kwalifikacji pracowników zatrudnionych na stanowiskach wymagających średniego i wyższego wykształcenia:

- 1) kursy,
- 2) kursy — seminaria,
- 3) praktyki,
- 4) samokształcenie kierowane,
- 5) studia podyplomowe.

§ 2. 1. W zależności od formy prowadzenia kursy dzielą się na:

1) kursy stacjonarne, organizowane z oderwaniem lub bez oderwania od pracy,

2) kursy zaoczne (korespondencyjne); uczestnicy kursów zaocznych uczą się samodzielnie na podstawie dostarczanych przez organizatorów kursu podręczników, przewodników metodycznych i instrukcji oraz wykonują prace kontrolne, zdają kolokwia

i egzaminy; uczestnikom kursów udzielana jest pomoc w postaci konsultacji,

3) kursy z częściowym oderwaniem od pracy, które posiadają podstawowe elementy zarówno kursu zaocznego, jak i stacjonarnego.

2. W zależności od poziomu kwalifikacji uczestników kursy dzielą się na:

1) kursy określone w § 3 uchwały nr 239 Rady Ministrów z dnia 6 sierpnia 1964 r. w sprawie niektórych zasad dotyczących prowadzenia i finansowania kursowego szkolenia lub doskonalenia zawodowego (Monitor Polski Nr 58, poz. 274 z późniejszymi zmianami),

2) kursy podyplomowe, przeznaczone dla pracowników z wyższym wykształceniem; celem tych kursów jest dalsza specjalizacja oraz aktualizacja wiedzy i jej zastosowanie.

§ 3. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o:

1) doskonaleniu pracowników — należy przez to rozumieć uzupełnienie wiedzy i umiejętności wymaganej od pracownika na danym stanowisku,

2) doskonaleniu kwalifikacji pracowników — należy przez to rozumieć aktualizację wiedzy i umiejętności wymaganych od pracownika na danym stanowisku,

3) ośrodki kształcenia i doskonalenia kadr — należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną dysponującą odpowiednimi środkami finansowymi, wyposażeniem oraz kadrami wykładowców, której zadaniem jest stałe prowadzenie kształcenia i doskonalenia kadr.

§ 4. 1. Kształcenie i doskonalenie kwalifikacji pracowników w formach wymienionych w § 1 pkt 1—4 zależnie od potrzeb i posiadanych uprawnień mogą prowadzić jednostki państwowe, społeczne i spółdzielcze.

2. Studia podyplomowe prowadzą szkoły wyższe we własnym zakresie lub przy współudziale placówek Polskiej Akademii Nauk i instytutów naukowo-badawczych.

§ 5. Należy dążyć do koncentracji kształcenia i doskonalenia kwalifikacji pracowników w dużych ośrodkach kształcenia i doskonalenia kadr, nowoczesnie wyposażonych, dysponujących kadrami dydaktyczną, zapewniającą uczestnikom osiągnięcie istotnych korzyści z udziału w kształceniu i doskonaleniu.

§ 6. Wprowadza się obowiązek kształcenia pracowników i doskonalenia kwalifikacji zawodowych pracowników zajmujących określone stanowiska, na których wymagane jest wyższe lub średnie wykształcenie (przede wszystkim pracowników inżyniersko-technicznych i ekonomicznych).

§ 7. 1. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki oraz Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac w terminie do dnia 30 września 1970 r.:

1) ustalą stanowiska pracy w ramach poszczególnych działów gospodarki narodowej, gałęzi i branż (dziedzin), na których zatrudnieni pracownicy podlegają obowiązkowemu kształceniu i doskonaleniu; ustalenia te powinny być aktualizowane stosownie do potrzeb gospodarki narodowej,

2) określą kolejność wprowadzania obowiązkowego kształcenia i doskonalenia pracowników zatrudnionych na stanowiskach, o których mowa w pkt 1,

3) ustalą częstotliwość obowiązkowego kształcenia i doskonalenia, uwzględniając tempo zmian zachodzących w danej dziedzinie nauki i techniki, z tym że powtórzenie kształcenia i doskonalenia nie może następować w okresach dłuższych niż 6 lat.

2. Ministrowie, którym poruczone zostało sprawowanie koordynacji międzyresortowej w określonych gałęziach (dziedzinach) gospodarki narodowej, podejmą ustalenia, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do całych gałęzi (dziedzin) gospodarki narodowej bez względu na przynależność organizacyjną zakładów pracy.

3. W wypadkach uzasadnionych doraźnymi potrzebami gospodarki narodowej, związanymi z wprowadzeniem nowych technologii, nowych urządzeń lub wyrobów, stanowiska, na których zatrudnieni pracownicy mają być objęci jednorazowym obowiązkowym

doskonaleniem i doskonaleniem, mogą wyznaczać dyrektorzy zjednoczeń i dyrektorzy kombinatów.

§ 8. 1. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) zapewnią uwzględnienie zadań resortów, wynikających z wprowadzenia obowiązkowego kształcenia i doskonalenia w programach działalności w zakresie kształcenia i doskonalenia kadr z wyższym i średnim wykształceniem oraz w planach zjednoczeń i przedsiębiorstw.

2. Obowiązek organizowania kształcenia i doskonalenia lub skierowania na nie pracowników, jak również prowadzenia rejestru osób podlegających obowiązkowi kształcenia lub doskonalenia i przeprowadzania okresowych analiz wykonania tego obowiązku spoczywa na kierownictwie zakładu pracy.

3. Obowiązkowe kształcenie i doskonalenie jest finansowane w ramach środków przewidzianych na cele szkoleniowe w planach poszczególnych resortów (rad narodowych).

§ 9. 1. W zależności od wymagań stawianych pracownikom na określonych stanowiskach obowiązkowe kształcenie i doskonalenie może się odbywać w formie:

1) ukończenia studium podyplomowego, którego tematyka wiąże się z zagadnieniami wchodzącymi w zakres wykonywanej pracy, lub

2) ukończenia kursu, którego tematyka wiąże się z zagadnieniami wchodzącymi w zakres wykonywanej pracy, lub

3) odbycia stażu naukowego lub zawodowego, jeżeli program stażu wiąże się z zagadnieniami wchodzącymi w zakres wykonywanej pracy, lub

4) udziału w zorganizowanym i kierowanym samokształceniu, którego tematyka wiąże się z zagadnieniami wchodzącymi w zakres wykonywanej pracy.

2. Potwierdzeniem osiągnięcia założonego poziomu i zakresu wiedzy i umiejętności w ramach obowiązkowego kształcenia i doskonalenia jest egzamin lub inna forma sprawdzenia wiadomości (testy wiadomości, praca końcowa i inne).

§ 10. 1. Kursy, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 2, mogą prowadzić:

1) szkoły wyższe i szkoły średnie,

2) placówki Polskiej Akademii Nauk i instytuty naukowo-badawcze resortów,

3) Centralny Ośrodek Doskonalenia Kadr Kierowniczych,

4) placówki zaplecza naukowo-badawczego nie wymienione w pkt 2,

5) międzyresortowe, resortowe i branżowe ośrodki szkolenia i doskonalenia kadr,

6) organizacje społeczne i stowarzyszenia naukowo-techniczne, a w szczególności Naczelna Organizacja Techniczna i Polskie Towarzystwo Ekonomiczne,

7) zakłady pracy.

2. Instytuty naukowo-badawcze powinny współdziałać z jednostkami organizacyjnymi prowadzącymi kształcenie i doskonalenie przez:

1) systematyczne przekazywanie im własnych

osiągnięć naukowych i technicznych, które mogą być wykorzystane w procesie kształcenia i doskonalenia,

2) udostępnianie laboratoriów i posiadanego wyposażenia,

3) zapewnienie udziału specjalistów zatrudnionych w instytucie naukowo-badawczym w zajęciach dydaktycznych.

3. W uzasadnionych wypadkach instytucje naukowo-badawcze powinny prowadzić doskonalenie kwalifikacji pracowników we własnym zakresie.

4. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego ustali kryteria, jakim powinny odpowiadać jednostki organizacyjne określone w ust. 1 pkt 4—7 uprawnione do prowadzenia kursów kształcenia i doskonalenia kadr z wyższym i średnim wykształceniem.

§ 11. 1. Jednostki organizacyjne, o których mowa w § 10 ust. 1 pkt 4—7, obowiązane są do opracowywania programów nauczania w zakresie organizowanego kształcenia i doskonalenia; programy te powinny być zaopiniowane przez zainteresowane jednostki organizacyjne.

2. Wykaz jednostek opiniujących programy, o których mowa w ust. 1, ustala Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

3. Programy kształcenia i doskonalenia zatwierdza jednostka nadrzędna nad jednostką organizacyjną prowadzącą kształcenie i doskonalenie, jeżeli nie został ustalony inny tryb ich zatwierdzania.

§ 12. 1. Pracownicy zajmujący stanowiska, na których wymagane jest wykształcenie wyższe lub średnie, którzy nie posiadają wymaganego wykształcenia, lecz podjęli naukę w szkołach wyższych lub średnich, są w okresie odbywania nauki zwolnieni z obowiązkowego kształcenia i doskonalenia.

2. Kierownik jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy może ustalić wypadki odstępstwa od przepisu ust. 1, gdy ze względu na ważne potrzeby zakładu pracy pracownik powinien przejść odpowiednie doraźne kształcenie lub doskonalenie.

§ 13. 1. Kierownik jednostki nadrzędnej na wniosek kierownika zakładu pracy może zwolnić z obowiązku kształcenia i doskonalenia pracownika wykazującego się w okresie ostatnich 5 lat wybitnymi osiągnięciami, świadczącymi o podwyższeniu kwalifikacji, a w szczególności:

1) wdrożonymi opatentowanymi wynalazkami i wzorami użytkowymi lub

2) wdrożeniami nowych rozwiązań konstrukcyjnych, technologicznych, ekonomicznych i organizacyjnych.

2. Z zwolnienia pracownicy, którzy ukończyli 55 rok życia.

3. Uzyskanie przez pracownika z wyższym wykształceniem stopnia naukowego doktora uznaje się za spełnienie obowiązku kształcenia i doskonalenia, jeżeli temat rozprawy doktorskiej odpowiada zakresowi wykonywanej pracy zawodowej.

4. Pracownikowi, który zmienił stanowisko lub miejsce pracy, a na uprzednio zajmowanym stano-

wisku spełnił obowiązek kształcenia i doskonalenia, uznaje się spełnienie tego obowiązku w nowym zakładzie pracy, o ile kierunek odbytego obowiązkowego kształcenia i doskonalenia jest zgodny z kierunkiem kształcenia i doskonalenia obowiązującego na tym stanowisku.

§ 14. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) ustalą wypadki, w których kształcenie i doskonalenie odbyte w latach 1967—1970 uznane zostanie za spełnienie przez pracownika obowiązku kształcenia i doskonalenia zgodnie z przepisami uchwały.

§ 15. 1. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) określą wymagania kwalifikacyjne dla pracowników podległych przedsiębiorstw i zjednoczeń zajmujących się organizacją kształcenia i doskonalenia.

2. Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac określi zakres świadczeń i ulg dla pracowników odbywających obowiązkowe kształcenie i doskonalenie na studiach podyplomowych na zasadach analogicznych jak dla pracowników równocześnie studiujących.

3. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) określą zakres ulg i świadczeń przysługujących pracownikom, którzy podjęli obowiązkowe kształcenie i doskonalenie zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

§ 16. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki sprawuje ogólny nadzór nad przebiegiem obowiązkowego kształcenia i doskonalenia, a w szczególności:

1) zapewnia zgodność kierunków kształcenia i doskonalenia z kierunkami rozwoju nauki i techniki,

2) ocenia przebieg kształcenia i doskonalenia,

3) wydaje w miarę potrzeby wytyczne w zakresie zagadnień, o których mowa w pkt 1 i 2.

§ 17. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) oraz prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw), biorąc pod uwagę dotychczasowy dorobek i możliwości organizacji społecznych, w szczególności Naczelnej Organizacji Technicznej i Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, uwzględnią ich udział w pracach nad obowiązkowym kształceniem pracowników i doskonaleniem kwalifikacji pracowników oraz określą w uzgodnieniu z nimi ich zadania w zaspokajaniu potrzeb resortu i województwa, związanych z kształceniem i doskonaleniem kwalifikacji pracowników.

§ 18. Wprowadza się specjalizację zawodową jako szczególną formę obowiązkowego kształcenia i doskonalenia inżynierów.

§ 19. 1. Specjalizację zawodową uzyskuje inżynier zatrudniony w jednostce gospodarki uspołecznionej, który wykaże się:

1) osiągnięciami w zakresie opracowywania i wdrażania nowoczesnych rozwiązań konstrukcyjnych,

technologicznych i organizacyjnych, a w szczególności:

a) zastosowaniem po raz pierwszy w kraju rozwiązań problemów technicznych lub adaptacją rozwiązań już dokonanych do nowych warunków,

b) wdrożonymi opatentowanymi wynalazkami i wzorami użytkowymi zgodnymi z kierunkiem specjalizacji lub opatentowanymi wynalazkami zgodnymi z kierunkiem specjalizacji, których wdrożenie zostało zadecydowane,

c) uruchomieniem nowych i trudnych do opanowania technicznego produkcji, które dały efekty ekonomiczne;

2) ukończeniem obowiązkowego doksztalcania i doskonalenia według zasad określonych w § 9 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i ust. 2;

3) posiadaniem stażu pracy:

a) co najmniej 5 lat w specjalności zgodnej z kierunkiem ukończonych studiów i wykonywaniem nadal pracy w tej specjalności lub

b) co najmniej 7 lat w specjalności nie objętej kierunkiem ukończonych studiów i wykonywaniem nadal pracy w tej specjalności.

2. Specjalizacja może być nadana po zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną z zakresu wiedzy teoretycznej i umiejętności niezbędnych do opracowywania i wdrażania w praktyce nowych, postępowych rozwiązań w danej specjalności.

3. Inżynier, który uzyskał stopień naukowy doktora w dyscyplinie naukowej zgodnej z jego specjalnością zawodową, może uzyskać specjalizację bez spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 20. 1. Uzyskanie specjalizacji stwierdza się świadectwem wydanym przez właściwego ministra.

2. Właściwym ministrem jest minister koordynujący branżę (dziedzinę), w której jest zatrudniony inżynier uzyskujący specjalizację.

3. Wzór świadectwa ustala Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

§ 21. 1. Właściwy minister:

1) w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki oraz Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac ustali:

a) wykaz stanowisk pracy, których zajmowanie uzależnione jest od posiadania specjalizacji zawodowej, oraz odpowiednio uzupełni taryfikatory kwalifikacyjne,

b) wykaz specjalizacji,

c) okres, po którym specjalizacja powinna być odnowiona, i tryb jej odnawiania,

2) w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego i po zasięgnięciu opinii zarządu głównego właściwego stowarzyszenia naukowo-technicznego powołuje komisję do spraw specjalizacji oraz ustala regulamin jej działania,

3) ustala sposób prowadzenia ewidencji uzyskanych specjalizacji.

2. Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki ustala na wniosek właściwego ministra (§ 20 ust. 2) wykaz studiów podyplomowych i równorzędnych kursów, których ukończenie z wynikiem

pozytywnym jest warunkiem uzyskania specjalizacji zawodowej.

§ 22. 1. W skład komisji do spraw specjalizacji wchodzi:

1) przedstawiciel właściwego ministra jako przewodniczący,

2) przedstawiciel właściwego stowarzyszenia naukowo-technicznego,

3) specjaliści z dziedzin, w których będą uzyskiwane specjalizacje, zatrudnieni w szkołach wyższych, instytutach naukowo-badawczych oraz innych jednostkach zaplecza naukowo-technicznego, i recenzenci powoływani do oceny konkretnych osiągnięć.

2. Do zadań komisji do spraw specjalizacji należy:

1) stwierdzenie zgodności programu studium podyplomowego lub równorzędnego kursu dla określonej specjalizacji,

2) ocena, czy kandydat spełnia warunki określone w § 19 ust. 1; przy ocenie spełnienia tych warunków przez kandydata zatrudnionego w zakładzie pracy, w którym wprowadzono arkusz osiągnięć inżyniera, arkusz ten powinien być wykorzystany jako jeden z elementów udokumentowania osiągnięć inżyniera,

3) wyznaczenie recenzentów do oceny osiągnięć kandydatów,

4) powoływanie komisji egzaminacyjnych,

5) przedstawianie właściwemu ministrowi wniosków w sprawie uzyskania specjalizacji.

3. Przy rozpatrywaniu wniosków o uzyskanie specjalizacji przez pracowników posiadających szczególnie duże osiągnięcia w zakresie wdrażania postępu technicznego, komisja do spraw specjalizacji na podstawie upoważnienia właściwego ministra może ustalić odmienny tryb oceny wniosku o uzyskanie specjalizacji.

§ 23. 1. W skład komisji egzaminacyjnej, o której mowa w § 22 ust. 2 pkt 4, wchodzi członek komisji do spraw specjalizacji i co najmniej dwóch specjalistów z dziedziny będącej przedmiotem egzaminu.

2. W razie uzyskania negatywnej oceny komisji egzaminacyjnej ponowne dopuszczenie kandydata do egzaminu dla uzyskania specjalizacji może nastąpić po upływie co najmniej jednego roku.

§ 24. 1. Wniosek o uzyskanie specjalizacji może zgłosić pracownik lub za jego zgodą:

1) kierownik zakładu pracy, w którym pracownik jest zatrudniony, w porozumieniu z dyrektorem zjednoczenia lub

2) oddział wojewódzki Naczelnej Organizacji Technicznej lub zarząd główny stowarzyszenia naukowo-technicznego na wniosek koła zakładowego stowarzyszenia naukowo-technicznego.

2. Decyzja w sprawie zgłoszenia wniosku o uzyskanie specjalizacji powinna być poprzedzona oceną osiągnięć kandydata, dokonaną przez kierownika zakładu pracy, w którym pracownik jest zatrudniony, z udziałem przedstawiciela organizacji związkowej oraz koła zakładowego stowarzyszenia naukowo-technicznego.

§ 25. Komitet Nauki i Techniki i resorty powinny w przedmiocie specjalizacji ściśle współdziałać z Naczelną Organizacją Techniczną i zrzeszonymi w niej stowarzyszeniami naukowo-technicznymi i korzystać z pomocy tych organizacji na zasadach określonych

w uchwale nr 29 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 1966 r. w sprawie dalszego wzmocnienia roli i rozszerzenia zasięgu działania Naczelnej Organizacji Technicznej oraz zrzeszonych w niej stowarzyszeń naukowo-technicznych (Monitor Polski Nr 4, poz. 27).

§ 26. Koszty działalności komisji do spraw specjalizacji (§ 21 ust. 1 pkt 2) i komisji egzaminacyjnych (§ 22 ust. 2 pkt 4) pokrywają jednostki organizacyjne, przy których komisje te działają.

§ 27. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki na wniosek właściwego ministra może wprowadzić specjalizację zawodową dla innych grup pracowników oraz ustalić dla nich odmienne warunki uzyskiwania specjalizacji.

§ 28. 1. Systematyczne podnoszenie przez pracownika swoich kwalifikacji powinno być brane pod uwagę jako jeden z czynników przy przeszeregowaniach i awansach.

2. Ukończenie przez pracownika obowiązkowego dokształcania i doskonalenia jest warunkiem do zajmowania stanowisk, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1 oraz § 21 ust. 1 pkt 1 lit. a).

§ 29. 1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników gospodarki narodowej odbywa się zgodnie z rocznymi i wieloletnimi planami, które stanowią część planów gospodarczych, sporządzanych przez wszystkie jednostki organizacyjne podległe właściwemu ministrom (kierownikom urzędów centralnych) oraz prezydiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

2. Plany podnoszenia kwalifikacji pracowników sporządza się w trybie ustalonym w instrukcji dotyczącej opracowania projektu narodowego planu gospodarczego.

§ 30. W celu podniesienia efektywności prowadzonego dokształcania i doskonalenia kadr:

1) Przewodniczący Komitetu do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” uwzględni możliwość wykorzystania radia i telewizji dla potrzeb związanych z dokształcaniem i doskonaleniem kwalifikacji pracowników,

2) Minister Kultury i Sztuki po zasięgnięciu opinii Rady Piśmiennictwa Technicznego zapewni w ramach programu wydawniczego wydawanie wydawnictw skryptowych i podręczników, przy wykorzystaniu techniki małej poligrafii,

3) Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego opracuje program produkcji, importu i wykorzystania filmów związanych z upowszechnianiem osiągnięć nowej techniki.

§ 31. 1. Centralny Ośrodek Doskonalenia Kadr Kierowniczych pełni rolę wiodącą w podnoszeniu kwalifikacji pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej w zakresie organizacji zarządzania i kierownictwa.

2. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami (kierownikami urzędów centralnych) określi insty-

tucje, które w zakresie dokształcania i doskonalenia specjalistycznego pracowników z wyższym i średnim wykształceniem spełniać będą zadania analogiczne, jak Centralny Ośrodek Doskonalenia Kadr Kierowniczych.

§ 32. Przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami (kierownikami urzędów centralnych) ustali instytucje zobowiązane do prowadzenia badań w zakresie metod, efektywności i kierunków dokształcania i doskonalenia kwalifikacji pracowników.

§ 33. 1. Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego określi wymagania kwalifikacyjne wykładowców studiów podyplomowych.

2. Ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) po zasięgnięciu opinii Naczelnej Organizacji Technicznej i Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, a także innych zainteresowanych organizacji, jak Zrzeszenie Prawników Polskich lub Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, określą kryteria kwalifikacyjne wykładowców kursów w uzgodnieniu z Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

§ 34. Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych i w uzgodnieniu z Przewodniczącym Komitetu Nauki i Techniki oraz Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac opracuje i przedstawi Radzie Ministrów zakres i zasady dokształcania pracowników nie mających średniego wykształcenia.

§ 35. Zaleca się centralnym organizacjom spółdzielczym i organizacjom społecznym organizowanie dokształcania i doskonalenia kwalifikacji pracowników na zasadach zawartych w niniejszej uchwale, z wyjątkiem § 18—27.

§ 36. 1. Przepisy uchwały nie dotyczą:

1) żołnierzy będących w czynnej służbie wojskowej,

2) pracowników służby zdrowia objętych szkoleniem w ramach resortu podległego Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej.

2. § 6—27 i 28 ust. 2 nie dotyczą osób, o których mowa w ust. 1, oraz:

1) funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i służby więziennej,

2) członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa,

3) nauczycieli i pracowników naukowo-dydaktycznych szkół wyższych.

§ 37. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Komitetu Nauki i Techniki, Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, Ministrowi Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, zainteresowanemu ministrom (przewodniczącym komitetów i kierownikom urzędów centralnych) oraz prezydiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

78

ZARZĄDZENIE Nr 10
PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 20 marca 1970 r.

w sprawie zasad zgłaszania i realizowania zapotrzebowań zakładów pracy na pracowników.

(Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 15 kwietnia 1970 r. Nr 2, poz. 3)

Na podstawie art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o utworzeniu Komitetu Pracy i Płac oraz o zmianach właściwości w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, rent, zaopatrzeń i opieki społecznej (Dz. U. Nr 20, poz. 119) oraz w wykonaniu postanowień § 7 ust. 3 uchwały nr 20 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1968 r. w sprawie wzmocnienia i zabezpieczenia dyscypliny pracy i płac w uspołecznionych zakładach pracy (Monitor Polski Nr 3, poz. 17) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się instrukcję w sprawie zasad zgłaszania i realizowania zapotrzebowań zakładów pracy na pracowników objętych pośrednictwem pracy przez wydziały zatrudnienia prezydiów rad narodowych, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Traci moc:

1) Zarządzenie nr 12 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 29 kwietnia 1968 r. w sprawie zadań wydziałów zatrudnienia prezydiów rad narodowych w zakresie przyjmowania i realizowania zapotrzebowań na pracowników (Dz. Urz. KP i P Nr 4, poz. 8) oraz

2) § 11 i § 12 instrukcji w sprawie pośrednictwa pracy, stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 23 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 1 czerwca 1962 r. w sprawie pośrednictwa pracy (Dz. Urz. KP i P Nr 4, poz. 13).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac:

M. Krukowski

Załącznik do zarządzenia Nr 10 Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 20 marca 1970 r. (poz. 3).

INSTRUKCJA

w sprawie zasad zgłaszania i realizowania zapotrzebowań na pracowników.

I. Zgłaszanie zapotrzebowań na pracowników.

§ 1. 1. Zakłady pracy prowadzone według zasad rozrachunku gospodarczego zgłaszają zapotrzebowanie na pracowników na formularzu o symbolu Zp-1a. Zakłady te składają w zasadzie raz na kwartał uzasadnienie do zgłoszonych zapotrzebowań na pracowników, na formularzu stanowiącym załącznik do formularza o symbolu Zp-1a.

2. Zakłady pracy, nie wymienione w ust. 1, oraz zakłady wymienione w § 9 zgłaszają zapotrzebowanie na formularzu o symbolu Zp-1b. Zapotrzebowania te mogą być przesyłane do wydziału zatrudnienia pocztą.

3. Wydział zatrudnienia może w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę, aby zakład pracy określony w ust. 1, nie zgłaszał uzasadnienia do zapotrzebowań.

4. Zapotrzebowania na poszczególnych pracowników mogą być za zgodą wydziału zatrudnienia zgłaszane telefonicznie bądź na formularzu Zp-1d.

5. Wydziały zatrudnienia mogą za zgodą Komitetu Pracy i Płac stosować inne niż określone w ust. 1, 2 i 4, formularze dla zgłaszania zapotrzebowań.

6. Zakłady pracy sporządzają zapotrzebowania na pracowników w 2 egzemplarzach, z których jeden składają w wydziale zatrudnienia, a drugi pozostaje w zakładzie pracy.

7. Zapotrzebowania na pracowników zgłaszane są do wydziału zatrudnienia właściwego dla miejsca położenia zakładu pracy. W przypadku, gdy zakład

pracy prowadzi prace na innym niż jego siedziba terenie, zapotrzebowanie należy złożyć w wydziale zatrudnienia terytorialnie właściwym dla miejsca wykonywania prac.

8. Wydziały zatrudnienia mogą ustalić dla poszczególnych zakładów pracy terminy składania zapotrzebowań na pracowników.

W przypadkach pilnych — zapotrzebowanie powinno być przyjęte poza ustalonym terminem.

§ 2. Zakład pracy — w ustalonych w formularzach zapotrzebowań informacjach dotyczących miejsca i rodzaju pracy — określa w szczególności:

1) wymogi, jakim powinien odpowiadać kandydat na zgłoszone wolne miejsce pracy:

a) zawód, kategorię zaszerogowania, stanowisko określone w taryfikatorze kwalifikacyjnym,

b) wymaganą specjalność,

c) niezbędne kwalifikacje: posiadane wykształcenie ze wskazaniem typu szkoły lub kursu, tytuł robotnika wykwalifikowanego, staż pracy z określeniem lat praktyki w danym zawodzie lub na stanowisku.

2) Uprawnienia przysługujące pracownikowi w zakresie:

a) otrzymywanego wynagrodzenia ze wskazaniem stosowanej formy wynagrodzenia (akordowej, czasowej, czasowo-premiewej) oraz przeciętnej wysokości poborów miesięcznych z ewentualnym zaznaczeniem ruchomej części wynagrodzenia (premi) i

górną granicę uposażenia przewidzianego taryfikatorem kwalifikacyjnym,

b) dodatkowych uprawnień wynikających z przepisów szczególnych bądź układów zbiorowych pracy (np. deputat węglowy),

c) zakładowych urzędzeń socjalnych i kulturalnych,

d) możliwości uzyskania bądź podnoszenia kwalifikacji zawodowych w ramach szkolenia lub dokształcania zakładowego,

3) Przy pracy wielozmianowej — zmiany, na których będzie zatrudniony pracownik.

§ 3. 1. W uzasadnieniu do zapotrzebowania składanego raz w kwartale na formularzu Zp-1a zakład pracy umieszcza dane wynikające z obowiązującej sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego oraz ewidencji wewnątrzzakładowej.

2. Zakład pracy, na żądanie wydziału zatrudnienia, powinien przedstawić do wglądu dokumentację uzasadniającą zgłoszenie zapotrzebowania, a w szczególności:

1) kopie obowiązujących sprawozdań GUS dotyczących: wykonania planów produkcji, zatrudnienia, wydajności pracy, kształtowania się płynności kadr w zakładzie pracy,

2) inne materiały wskazujące na planowe i osiągnięte relacje podstawowych wskaźników ekonomicznych, zasadność oferowanych zarobków w zgłoszonych miejscach pracy.

II. Ocena zasadności zgłoszonego zapotrzebowania.

§ 4. Ocena zasadności zgłoszonego przez zakład pracy zapotrzebowania na pracowników dokonywana przez wydział zatrudnienia, powinna opierać się na analizie potrzeb zakładów pracy w zakresie zatrudnienia nowych pracowników, biorąc pod uwagę w szczególności:

1) utrzymanie planowanych założeń w zakresie wzrostu zatrudnienia,

2) prawidłowe kształtowanie się relacji pomiędzy wzrostem produkcji i zatrudnienia (wydajnością pracy),

3) wykorzystanie wewnętrznych rezerw zatrudnienia.

§ 5. Wydział zatrudnienia odmawia realizacji zgłoszonego przez zakład pracy zapotrzebowania, jeżeli przekracza ono założenia dyrektywne ustalone dla zakładu pracy przez jednostkę nadrzędną w odniesieniu do ogólnego stanu zatrudnienia, bądź określonej kategorii pracowników np. pracowników administracyjno-biurowych.

§ 6. 1. Wydział zatrudnienia wstrzymuje realizację zgłoszonego przez zakład pracy zapotrzebowania na pracowników względnie ogranicza jego wysokość jeżeli stwierdzi:

1) nadmierny wzrost zatrudnienia w stosunku do stopnia realizacji zadań planowych,

2) niższy od planowanego udział wzrostu wydajności pracy w przyroście produkcji bądź innych zadań planowych,

3) istnienie wewnętrznych rezerw zatrudnienia, których wykorzystanie uzależnione jest głównie od sprawności organizacyjnej zakładu pracy — stwierdzone przez inspekcję zatrudnienia lub wynikające

z analizy zapotrzebowania złożonego w wydziale zatrudnienia,

4) niedostateczne starania o poprawę struktury kwalifikacyjnej załogi, szczególnie jeśli zakład pracy przyjmuje do pracy nowych pracowników o niepełnych kwalifikacjach w sytuacji gdy dostępni są absolwenci szkół zawodowych,

5) niepodejmowanie przez zakład pracy środków przeciwdziałających nadmiernej płynności kadr mimo wniosków wydziału zatrudnienia.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 wydział zatrudnienia może zwrócić się do jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy, o wydanie zaleceń w sprawie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

§ 7. Wydział zatrudnienia może w uzasadnionych przypadkach przekwalifikować zgłoszone stanowiska pracy dla mężczyzn na stanowiska pracy dla kobiet. Jeżeli zakład pracy nie wyrazi zgody na proponowaną zmianę, wydział zatrudnienia może odmówić realizacji zapotrzebowania.

§ 8. Wydział zatrudnienia może w razie potrzeby ustalić dla zakładu pracy okres wyczekiwania na decyzję w sprawie realizacji zgłoszonego zapotrzebowania. Okres ten nie powinien przekraczać 10 dni od daty zgłoszenia zapotrzebowania.

§ 9. Wydział zatrudnienia nie stosuje ograniczeń w przyjmowaniu i realizowaniu zapotrzebowania na pracowników: do pracy nakładczej, na agentów oraz zapotrzebowania zgłaszanych przez:

1) przedsiębiorstwa, w których wprowadzono eksperymenty gospodarcze (z nielimitowanym zatrudnieniem),

2) zakłady świadczące samorentujące usługi dla ludności i rolnictwa indywidualnego,

3) spółdzielnie inwalidów,

4) inne zakłady pracy określone przez Komitet Pracy i Płac.

III. Realizacja zapotrzebowania.

§ 10. 1. Wydziały zatrudnienia, w celu zapewnienia dopływu siły roboczej do priorytetowych zakładów pracy zapewniają:

— pierwszeństwo kierowania do tych zakładów absolwentów szkół zawodowych,

— wyczerpującą informację dla osób poszukujących pracy o warunkach pracy, świadczeniach socjalnych oraz możliwościach awansu zawodowego w tych zakładach z uwzględnieniem propagandy wizualnej w poczekalniach i pomieszczeniach wydziału,

— możliwość przyjmowania pracowników przez te zakłady pracy we własnym zakresie na określone w zapotrzebowaniu stanowiska pracy,

— możliwość stosowania przez te zakłady pracy ogłoszeń w prasie o wolnych miejscach pracy.

2. W przypadkach szczególnie pilnych potrzeb kadrowych priorytetowych zakładów pracy, wydział zatrudnienia w razie niemożności zrealizowania zapotrzebowania w ramach miejscowych rezerw, porozumiewa się z innymi wydziałami zatrudnienia w sprawie skierowania do tych zakładów pracowników, zwłaszcza absolwentów szkół.

§ 11. W miejscowościach, w których występuje niedobór siły roboczej, wydziały zatrudnienia ustala-

ją z niepriorytetowymi zakładami pracy następujące zasady realizacji zapotrzebowań:

- 1) sukcesywne kierowanie pracowników na zgłoszone zapotrzebowania,
- 2) ograniczanie liczby ogłoszeń o wolnych miejscach pracy do najpilniejszych zapotrzebowań w danym zawodzie lub rodzaju pracy,
- 3) kierowanie kobiet na wszystkie stanowiska pracy dla nich dostępne.

§ 12. Przy przeprowadzaniu w zakładach pracy

kontroli w zakresie przestrzegania przepisów o pośrednictwie pracy, wydziały zatrudnienia powinny w miarę potrzeby sprawdzać również prawidłowość informacji podanych przez zakłady pracy w zgłoszonych zapotrzebowaniach.

§ 13. Wydział zatrudnienia kierując kandydatów do pracy, umieszcza odpowiednio przy nazwiskach osób skierowanych — symbole źródła utrzymania i symbole pośrednictwa obowiązujące w zakresie rejestracji.

79

INSTRUKCJA Nr 11

PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 11 kwietnia 1970 r.

w sprawie ustalania planów rozdziału absolwentów szkół wyższych.

(Dziennik Urzędowy Komitetu Pracy i Płac z dnia 15 maja 1970 r. Nr 3, poz. 4)

(Wyciąg)

Na podstawie § 1 części B pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1960 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu działania Komitetu Pracy i Płac oraz zakresu współpracy Komitetu z innymi organami administracji państwowej (Dz. U. z 1960 r. Nr 23, poz. 133 oraz z 1969 r. nr 14, poz. 101 i Nr 20, poz. 148) oraz § 13 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1969 r. w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 17, poz. 125), w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej, Ministrem Kultury i Sztuki, Ministrem Rolnictwa, Ministrem Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Ministrem Żeglugi, Ministrem Handlu Zagranicznego, Ministrem Przemysłu Spożywczego i Skupu oraz Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki — ustala się, co następuje:

I. Zasady ogólne.

§ 1. 1. Ilekroć w instrukcji jest mowa:

- 1) o ministrach — należy przez to rozumieć również kierowników urzędów centralnych,
- 2) o ustawie — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnieniu absolwentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 8, poz. 48);
- 3) o przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych — należy przez to rozumieć również przewodniczących prezydiów rad narodowych miast wyłączonych z województw;
- 4) o pełnomocnikach — należy przez to rozumieć pełnomocników Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac do spraw zatrudnienia absolwentów szkół wyższych;
- 5) o wnioskach — należy przez to rozumieć wnioski zakładów pracy na podstawie których może być zawarta umowa o stypendium fundowane, umowa przedwstępna lub wydane skierowanie do pracy;
- 6) o absolwentach — należy przez to rozumieć również studentów uprawnionych do zawierania umów stypendialnych i umów przedwstępnych;
- 7) o komisjach społecznych do spraw młodzieży studiującej — należy przez to rozumieć komisje po-

wołane zarządzeniem nr 71 Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 1969 r. w sprawie składu i zakresu działania społecznych komisji do spraw młodzieży studiującej (Monitor Polski Nr 35, poz. 266).

2. Przepisy dotyczące ministrów stosuje się również do zarządów centralnych związków spółdzielczych oraz naczelnych organizacji społecznych.

§ 2. Rozdział absolwentów szkół wyższych następuje w odniesieniu do absolwentów:

- 1) objętych przepisami ustawy — na podstawie planu rozdziału obejmującego łączną liczbę propozycji zawarcia umów o stypendia fundowane, umów przedwstępnych i skierowań do pracy;
- 2) nie objętych przepisami ustawy — na podstawie planu rozdziału stypendiów fundowanych.

II. Ustalanie planu rozdziału absolwentów szkół wyższych objętych przepisami ustawy.

§ 3. 1. Plan rozdziału absolwentów ustala Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac, z wyjątkiem planów określonych w ust. 2.

2. We własnym zakresie ustalają plany rozdziału absolwentów:

- 1) akademii medycznych — Minister Zdrowia i Opieki Społecznej,
- 2) wyższych szkół pedagogicznych — Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego;
- 3) wyższych szkół rolniczych:

— na kierunkach studiów leśnictwa i technologii drewna — Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego,

— na kierunku studiów technologii rolno-spożywczej — Minister Przemysłu Spożywczego i Skupu,

— na kierunku studiów rybactwa morskiego — Minister Żeglugi,

— na pozostałych kierunkach objętych przepisami ustawy — Minister Rolnictwa,

4) wyższych szkół inżynierskich — przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych, na terenie których położone są szkoły, z wyjątkiem kierunków unikalnych w szczególności elektroniki, garbarstwa i innych nowo uruchamianych.

3. Ministrowie i przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych, o których mowa w ust. 2, przekazują odpisy planów rozdziału absolwentów Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac w terminie do dnia 1 maja każdego roku.

§ 4. Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego przekazuje w terminie do dnia 1 marca każdego roku, na formularzach stanowiących załączniki nr 1 i 1a do instrukcji, informacje o przewidywanej na koniec danego roku liczbie studentów począwszy od trzeciego roku studiów:

1) szkół i kierunków studiów nie wymienionych w § 3 ust. 2 — Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac,

2) szkół i kierunków studiów określonych w § 3 ust. 2 pkt 3 — odpowiednio ministrom wymienionym w § 3 ust. 2 pkt 3.

§ 5. 1. Ministrowie oraz przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych — zgłaszają w terminie do dnia 1 marca — na formularzu stanowiącym załącznik nr 2 do instrukcji, zapotrzebowania:

1) na absolwentów szkół (kierunków studiów) nie wymienionych w § 3 ust. 2 — Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac,

2) na absolwentów szkół (kierunków studiów) wymienionych w § 3, ust. 2 pkt 1—3 — odpowiednio ministrom określonym w § 3 ust. 2 pkt 1—3.

2. Zapotrzebowania, o których mowa w ust. 1, zgłaszają:

1) ministrowie — w odniesieniu do zakładów pracy objętych planem centralnym,

2) przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych w odniesieniu do zakładów pracy objętych planem terenowym, z wyjątkiem:

a) przedsiębiorstw spółdzielczych, dla których zapotrzebowania zgłaszają zarządy centralne właściwych związków spółdzielczych,

b) wydziałów finansowych prezydiów rad narodowych, dla których zapotrzebowanie zgłasza Minister Finansów,

c) Przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej, dla których zapotrzebowanie zgłasza Minister Komunikacji,

d) kuratoriów okręgów szkolnych, dla których zapotrzebowanie zgłasza Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego na podstawie zapotrzebowań przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

3. Zapotrzebowania, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być składane każdego roku do planu na rok następny i obejmować łączne propozycje zatrudnienia absolwentów w okresie najbliższych trzech lat na podstawie umów stypendialnych i przedwstępnych oraz skierowań do pracy, bez rozbicia na poszczególne formy rozdziału absolwentów.

§ 6. 1. Plany rozdziału absolwentów (§ 3 ust. 1 i 2 pkt 1—3) ustalane są w oparciu o zapotrzebowania określone w § 5 ust. 1 i przekazywane do realizacji w terminie do dnia 1 maja każdego roku.

2. W celu umożliwienia studentom dokonania wyboru miejsc pracy, plan rozdziału absolwentów powinien być wyższy o ok. 20% od przewidywanej liczby studentów na poszczególnych kierunkach studiów (§ 4).

§ 7. 1. Ministrowie oraz przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych, na podstawie

planu rozdziału absolwentów, ustalają wykazy załączników pracy uprawnionych do zatrudniania absolwentów, na formularzu stanowiącym załącznik nr 3 do instrukcji. O uprawnieniu do zatrudnienia absolwentów — zakład pracy powinien być powiadomiony najpóźniej do dnia 15 czerwca każdego roku.

2. Wykazy (ust. 1) należy przekazywać wszystkim odpowiednim szkołom wyższym w terminie do dnia 15 czerwca każdego roku.

3. Wykazy, określone w ust. 1, ministrowie przekazują przewodniczącym prezydiów wojewódzkich rad narodowych — w celu powiadomienia społecznych komisji do spraw młodzieży studiującej, o zakładach pracy położonych na terenie ich działania, uprawnionych do zatrudniania absolwentów.

4. Ministrowie i przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych powinni przy ustalaniu wykazów, o których mowa w ust. 1, uwzględniać przede wszystkim potrzeby preferowanych branż rozwojowych oraz kombinatów.

5. Uprawnienie do zatrudniania absolwentów przez zakłady pracy położone w miastach wyłączonych z województw, powinno być ograniczone do przypadków uzasadnionych koniecznością zapewnienia konkretnym zakładom pracy niezbędnych fachowców z wyższym wykształceniem.

§ 8. Studenci, na podstawie udostępnianych od 15 czerwca każdego roku przez szkoły wyższe wykazów zakładów pracy uprawnionych do zatrudniania absolwentów mogą zwracać się do zakładów położonych poza miastami wyłączonymi z województw o nadesłanie imiennych wniosków w celu zawarcia umów stypendialnych lub przedwstępnych.

§ 9. 1. Zakłady pracy uprawnione do zatrudniania absolwentów, w oparciu o lokalizację kierunków studiów i ważniejszych specjalności, określoną w zał. nr 4 do instrukcji, zgłaszają w terminie do dnia 31 lipca każdego roku wnioski na formularzu stanowiącym załącznik nr 5 do instrukcji, do najbliższej szkoły wyższej położonej na terenie danego województwa posiadającej odpowiedni kierunek studiów, z wyjątkiem:

1) wniosków dotyczących imiennie wskazanego kandydata, pochodzącego względnie związanego z terenem województwa, a studiującego w szkole wyższej położonej na terenie innego województwa,

2) gdy niezbędne jest zatrudnienie absolwenta kursu magisterskiego, którego nie prowadzi szkoła położona na terenie danego województwa.

2. Zakład pracy, składając wnioski do szkoły wyższej powinien jednocześnie załączać projekty tematów prac dyplomowych z zakresu problematyki załącznika.

3. Zakład pracy, składając wnioski, powinien zapewnić odpowiednie środki finansowe na pokrycie skutków finansowych, związanych z ewentualnym zawarciem umów o stypendia fundowane.

4. O zgłoszeniu wniosku zakład pracy powiadamia jednostkę nadrzędną oraz przekazuje odpis tego wniosku do właściwej komisji do spraw młodzieży studiującej.

5. W przypadku stwierdzenia przez szkołę wyższą niemożności realizacji części zgłoszonych wniosków, wobec niedostatecznej liczby studentów na odpowiednich kierunkach studiów — szkoła wyższa przekazuje wnioski innym szkołom wyższym w dro-

dze bezpośrednich porozumień, powiadamiając równocześnie właściwe zakłady pracy.

§ 10. Szkoły wyższe i pełnomocnicy są zobowiązani do przyjmowania wniosków zgłaszanych poza planem przez zakłady pracy położone poza miastami wyłączonymi z województw i zaopiniowanych pozytywnie przez społeczne komisje do spraw młodzieży studiującej.

§ 11. 1. Ministrowie i przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych spowodują zorganizowanie dla studentów przez podległe zjednoczenia (jednostki równorzędne) wszechstronnej informacji w zakresie warunków przyszłej pracy, a w szczególności wydawanie informatorów, prospektów, inicjowanie spotkań ze studentami itp.

2. Ministrowie i przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych w terminie do dnia 15 sierpnia każdego roku składają Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac sprawozdania z liczby zgłoszonych do szkół wyższych wniosków przez podległe zakłady pracy na formularzu stanowiącym załącznik nr 6 do instrukcji.

III. Realizacja planu rozdziału absolwentów przez szkoły wyższe.

§ 12. 1. Rektorzy szkół wyższych z udziałem pełnomocników oraz uczelnianych komisji opiniujących, działających na podstawie zarządzenia Ministrów Szkolnictwa Wyższego i Oświaty oraz Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 30 czerwca 1964 r. w sprawie powołania w szkołach wyższych oraz zakresu działania uczelnianych komisji opiniujących w sprawach zatrudnienia absolwentów szkół wyższych (Monitor Polski Nr 45, poz. 215), dokonują weryfikacji nadsyłanych wniosków, w miarę ich zgłaszania.

Wnioski wymagające uzupełnienia powinny być przekazywane właściwym zakładom pracy celem bezwzględnego ich poprawienia.

2. Rektorzy szkół wyższych, w oparciu o wnioski zgłoszone przez zakłady pracy, zapewnią studentom pełną informację o możliwościach, sposobie i terminach zawierania umów, w szczególności przez:

1) sporządzanie wykazów wniosków, które wpłynęły do szkoły wyższej oraz umieszczenie ich na tablicach ogłoszeń,

2) zabezpieczenie udzielania studentom bliższych informacji o wybranych przez nich z wykazów zakładach pracy, udostępniając im do wglądu wnioski zakładów pracy,

3) organizowanie spotkań studentów z przedstawicielami zainteresowanych zakładów pracy,

4) udostępnianie studentom wykazów zakładów pracy, o których mowa w § 7 ust. 1, informatorów i materiałów propagandowych nadsyłanych przez zakłady pracy,

5) wyznaczanie spośród pracowników szkół wyższych osób zobowiązanych do realizacji zadań związanych z rozdziałem stypendiów fundowanych.

§ 13. Wnioski, o których mowa w § 9 i 10 stanowią podstawę do zawierania umów o stypendia fundowane, umów przedwstępnych oraz wydawania skierowań do pracy.

§ 14. 1. W terminie od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego zawierają umowy o stypendia fundowane tylko studenci przedostatniego roku i niższych lat studiów, spełniający wa-

runki do otrzymywania pomocy stypendialnej oraz studenci ostatniego roku studiów, którzy w ciągu danego roku nabyli uprawnienia do pomocy stypendialnej.

2. W terminie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia zawierają umowy przedwstępne studenci przedostatniego roku studiów, którzy nie spełniają warunków do otrzymywania pomocy stypendialnej.

3. Nie zrealizowane wnioski, w sposób określony w ust. 1 i 2, stanowią podstawę do zawierania w terminie od dnia 1 kwietnia do dnia 31 grudnia każdego roku umów przedwstępnych przez studentów ostatniego roku studiów lub do wydawania przez pełnomocników skierowań do pracy absolwentom, którzy w czasie studiów nie zawarli umów stypendialnych lub przedwstępnych.

4. Przed wydaniem skierowania pełnomocnik sprawdza, w razie potrzeby, aktualność wniosku.

§ 15. 1. Umowy o stypendia fundowane i umowy przedwstępne mogą być zawierane przez zakłady pracy, mające siedzibę w miastach wyłączonych z województw w zasadzie tylko ze studentami będącymi stałymi mieszkańcami tych miast.

2. Postanowienia ust. 1 nie dotyczą przypadków, gdy:

1) zakłady pracy, zawierają umowy o stypendia fundowane lub umowy przedwstępne w celu zatrudnienia studentów po ukończeniu studiów, w podległych jednostkach położonych poza miastami wyłączonymi z województw,

2) brak jest miejscowych studentów na kierunku studiów, którego absolwentów potrzebują zakłady pracy położone w miastach wyłączonych z województw,

3) brak jest dla studentów kierunków unikalnych odpowiednich wniosków z zakładów pracy położonych poza miastami wyłączonymi z województw.

§ 16. 1. Rektorzy szkół wyższych składają właściwym ministrom, którym podlegają szkoły wyższe, w wyznaczonych przez nich terminach, sprawozdania o liczbie zawartych umów o stypendia fundowane.

2. Pełnomocnicy składają Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, w wyznaczonych przez niego terminach, sprawozdania o liczbie zawartych przez studentów umów o stypendia fundowane i umów przedwstępnych oraz wydanych skierowań do pracy.

§ 17. Postanowienia §§ 12—16 mają odpowiednie zastosowanie przy realizacji wniosków w szkołach wyższych wymienionych w § 3 ust. 2 pkt 1—3.

IV. Ustalanie i realizacja planu rozdziału absolwentów wyższych szkół inżynierskich.

§ 18. 1. Plany rozdziału absolwentów wyższych szkół inżynierskich z wyjątkiem kierunków unikalnych (§ 3 ust. 2 pkt 4) — zwanych dalej „szkołami inżynierskimi” — ustalają przewodniczący prezydiów rad narodowych, na terenie których położone są te szkoły.

2. Rektorzy wyższych szkół inżynierskich przekazują w terminie do dnia 1 marca każdego roku przewodniczącym prezydiów wojewódzkich rad narodowych, na których terenie położone są te szkoły, informacje o aktualnej liczbie studentów na 2 ostatnich latach studiów na formularzu stanowiącym załącznik nr 1 do instrukcji.

3. Zakłady pracy położone na terenie województwa, na którym znajduje się wyższa szkoła inżynierska składają w terminie do dnia 1 marca każdego roku, przewodniczącym prezydiów właściwych powiatowych (miejskich) rad narodowych zapotrzebowania na absolwentów tych szkół — na formularzu stanowiącym załącznik nr 7 do instrukcji. Zapotrzebowania te dotyczą kierunków studiów prowadzonych przez wyższą szkołę inżynierską położoną na terenie danego województwa; postanowienia § 5 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4. Zapotrzebowania, o których mowa w ust. 3, zapiniowane przez społeczne komisje do spraw młodzieży studiującej, przewodniczący prezydiów powiatowych (miejskich) rad narodowych przekazują przewodniczącym prezydiów wojewódzkich rad narodowych, w terminie do dnia 15 marca.

5. Przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych na podstawie zapotrzebowań, o których mowa w ust. 4 — w terminie do dnia 20 kwietnia każdego roku:

1) ustalają na formularzu stanowiącym załącznik nr 3 do instrukcji, wykazy zakładów pracy uprawnionych do zatrudniania absolwentów wyższych szkół inżynierskich,

2) powiadamiają zakłady pracy o uprawnieniu do zatrudniania absolwentów,

3) przesyłają wykazy, o których mowa w pkt 1, do odpowiednich wyższych szkół inżynierskich oraz społecznych komisji do spraw młodzieży studiującej, działających na terenie województwa.

6. Zakłady pracy wymienione w wykazie, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, w terminie do dnia 15 czerwca każdego roku zgłaszają wnioski do wyższych szkół inżynierskich.

Odpisy tych wniosków zakłady pracy przesyłają do właściwych społecznych komisji do spraw młodzieży studiującej.

7. Realizacja wniosków, o których mowa w ust. 6, następuje według zasad określonych w §§ 12—16.

§ 19. 1. Rektory wyższych szkół inżynierskich obowiązani są przekazywać przewodniczącym właściwych prezydiów wojewódzkich rad narodowych, w uzgodnionych terminach informacje, o liczbie zgłoszonych wniosków według poszczególnych kierunków studiów.

2. W przypadku, gdy zgłoszone wnioski nie zabezpieczają zatrudnienia wszystkich absolwentów wyższej szkoły inżynierskiej, przewodniczący prezydium

wojewódzkiej rady narodowej podejmuje odpowiednie interwencje w celu zapewnienia pełnego wpływu wniosków.

V. Ustalanie planu rozdziału stypendiów fundowanych na kierunkach studiów nie objętych ustawą.

§ 20. 1. Plan rozdziału stypendiów fundowanych na kierunkach studiów nie objętych ustawą ustala:

- 1) dla studentów wyższych szkół rolniczych:
 - a) kierunku ogrodnictwa — Minister Rolnictwa,
 - b) kierunku technologii mleczarstwa i żywności — Minister Przemysłu Spożywczego i Skupu,
- 2) dla studentów wyższych szkół wychowania fizycznego — Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki,
- 3) dla studentów wyższych szkół artystycznych z wyjątkiem szkół plastycznych kierunków wymienionych w pkt 6 — Minister Kultury i Sztuki,
- 4) dla studentów wyższych szkół nauczycielskich — Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego,
- 5) dla studentów wyższych szkół ekonomicznych, kierunku handlu zagranicznego — Minister Handlu Zagranicznego,
- 6) dla studentów uniwersytetów oraz wyższych szkół plastycznych kierunków: architektury wnętrz, wzornictwa przemysłowego, ubioru, szkła i ceramiki przemysłowej, form przemysłowych, grafiki użytkowej i propagandowej, malarstwa architektonicznego oraz rzeźby architektonicznej — Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac.

2. Przy ustalaniu planów, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio postanowienia § 4 — 11 instrukcji.

VI. Postanowienia końcowe.

§ 21. Terminy ustalone w § 4—9 i § 11 przedłuża się w roku 1970 o 2 miesiące.

§ 22. Traci moc instrukcja Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 10 lutego 1966 r. w sprawie ustalania planu rozdziału stypendiów fundowanych oraz szczegółowych zasad, trybu i terminów zgłaszania wniosków o fundowanie stypendiów studentom szkół wyższych (Monitor Polski Nr 7, poz. 57).

§ 23. Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac: *M. Krukowski*

Wydawnictwo Związkowe CRZZ — Warszawa, ul. Spasowskiego 1/3

WARUNKI PRENUMERATY:

Prenumeratę na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe, listonosze oraz Oddziały i Delegatury „Ruch”. Można również dokonywać wpłat na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne mogą zamawiać prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur „Ruch”. Prenumeraty przyjmowane są do 10 dnia miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty

Cena prenumeraty: kwartalnie — zł 10.—, półrocznie — zł 20.—, rocznie — zł 40.—

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa — przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wronia 23, tel. 20-46-88; konto PKO Nr 1-6-100024.

Egzemplarze numerów zdezaktualizowanych można nabywać za zaliczeniem pocztowym w Punkcie Sprzedaży Prasy Zdezaktualizowanej „Ruch” — Warszawa, ul. Towarowa 28.